

MARKO VIDOJKOVIĆ

KAN
DŽE

Kandže i Kandže 2: Diler i smrt
u jednoj knjizi

■ Laguna ■

Copyright © 2016, Marko Vidojković
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sadržaj

KANDŽE	7
KANDŽE 2: DILER I SMRT	243
UMESTO POGOVORA.	423
O AUTORU.	429

Kandže

Stajao sam ispred ogledala, musav od sarme koju sam pojeo pre prvog džointa. Uživaoca marihuane možete prepoznati po crvenim beonjačama. Tu su. I drhtave ruke. I izgriženi nokti. I raščupana kosa bez frizure. Cokule, svedoci hiljadu koncerata. Kaput, kupljen 1990. na Cvetnom trgu. Džemper, dala mi ga je Vesna, 1994. Bela razdrljena majica koju nisam menjao poslednjih šest dana. Uflekana ajvarom, spermom i vaginalnim sekretom. Najzaraznija majica u svemiru. Neko dete je prošlo pored mene. Pravi se da ga ne primećuješ! Izgledaj normalno! Perifernim vidom prati njegovo kretanje! Još jedno dete. I još jedno. Zarežao sam na sebe, ali niko nije reagovao. Navikli su. Srpska deca su naučila da žive usred pakla. Da se igraju rata. Da igraju fudbal. Da izvrću skočne zglobove. Da prenose zauške svojim očevima. Da silaze niz stepenice, s pomfritom i milkšejkom na poslužavnicima.

Popeo sam se uz stepenice. Za kasama ih je bilo sedmoro i svi su izgledali odvratno. Meni je zapala najružnija.

„Dobar dan, izvolite“, prepala me je svojom lažnom srećom.

„Dobro, mamu ti jebem, je l' vidiš ti šta se dešava, je l' vidiš ti to? Otkud to veselje, koji ti je, bre, kurac?!“

„Dobar dan, izvolite“, ponovila je ništa manje veselo.

„Mali šejk od jagode.“

„Za ovde ili nosite?“

Dok sam čekao, pokušavao sam da se setim gde je trebalo da se nađem sa ostalima. Da li u parteru ili u suterenu? Ili u ve-ceu? Možda nisu ni uspeli da stignu, možda su negde izgubili svoje mlade studentske živote.

„Vaš kusur, gospodine.“

Sišao sam zatim niz stepenice i ponovo zastao ispred ogledala. Gospode bože.

Ugledao sam ih u ćošku. Zaverenici. Revolucionari. Domunđavali su se i osvrtni, s revolucijom u kosama, borbom u očima i kricima pod jaknama. Izgledali su opasno. Čele, Tamara, Radovan i Dejan K. Radovan je pričao priču iz života u Studenjaku.

„Gaga i Zoki, najbolji drugari, dogovore se da jedan drugom popuše...“

„Jao, super!“, ciknula je Tamara, dok su ostali zainteresovano slušali.

„Znaš ono, nisu pederi, ali bi voleli da vide kako je to kad nekom pušiš. I pošto su bili najbolji drugari, odrasli u Kragujevcu i sve to, dogovore se da se lepo operu i popuše, prvo Gaga Zokiju, a onda Zoki Gagi.“

„Čekaj, kako su se dogovorili o redosledu?“, ubacio se Čele.

„Otkud znam kako su se dogovorili! Bacali su novčić! Sve u svemu, Gaga je popušio Zokiju i...“

„A gde je svršio?“, prekinula ga je Tamara.

„Otkud znam gde mu je svršio! Na sise! U svakom slučaju, kad je trebalo da popuši Gagi, Zoki se predomisli. Kaže: 'Hvala ti mnogo, bilo je okej, možda bih ti i popušio da nisam svršio, ali ovako me je prošla volja.'“

„Kakav smrad!“, iznervirala se Tamara.

„Čekaj, čekaj, nije tu kraj. Nagovori ga onda Gaga da popuše jedan drugom istovremeno i...“

„To nije pravedno, jer bi onda Gaga Zokiju popušio dvaput, a ovaj njemu samo jednom“, umešao se Dejan K.

„Pa, valjda je to osnova civilizovanih odnosa! Popuštanje, kompromisi, valjda se za to borimo, jebiga!“, nervirao se Radovan. „U svakom slučaju, dogovore se njih dvojica da u subotu, u deset uveče, popuše jedan drugom istovremeno, u njihovoj sobi, tamo na drugom spratu. I taman oni krenu da puše, kad uleti jedan moj drugar i slika ih. Evo, sad ću da vam pokažem.“

Dok je on čeprkao po novčaniku, ja sam se ispovraćao. Sva ta trava i ta napetost i taj milkšejk i sve te priče o kurčevima u ustima. Pao sam sa stolice, pravo u sarmu. Čele mi je pritrčao.

„Naduvao si se kao konj! Nisi imao muda da dođeš normalan! Šta sad da radim sa tobom?!“

„Uopšte nije to što ti misliš“, promrmljao sam.

Pomogao mi je da se pridignem i pošao sa mnom ka ve-ceu.

„Burazeru“, rekao sam, „nećemo da pušimo jedan drugom, ostavi mi ruku.“

„Ej“, poverio mi se, „pojeo sam hamburger.“

„Sereš! Otkud to?“

„Pa, probudim se jutros i počnem da razmišljam o svemu. Ceo taj fazon s vegetarijanstvom, strejt edž, prava životinja, sve je to živi kurac u odnosu na ovo danas. I, jebiga, odlučim da ako već treba da poginem, bolje da još jednom probam ukus mesa. Bilo je do jaja.“

„Trebalo je da odeš negde gde stavljaju meso u hamburgere.“

Ušli smo u ve-ce. Čele je otišao u kabinu da se ispiša. Imao je problem s pišanjem u pisoar. Potpuno sam ga razumeo. Dok se on unutra koncentrisao, ja sam se umio. Ponovo ogledalo ispred mene, ali ovoga puta sve je bilo jasno kao dan. I miteser na čelu, i krvave oči, i umazana kosa, i rupe na kaputu, i mržnja u nosu. Srce mi je udaralo kao pobesnelo. Pritisnuo sam žilu na vratu i pogledao u sat na zidu. Stajao je tu da biste mogli da proverite koliko ste dugo srali, eto, to su multinacionalne korporacije. Puls mi je bio oko sto pedeset. Zanoctice su me pekle kao da se sve istovremeno spremaju da prokrvare. Još jednom sam se umio. Dok sam kaputom brisao oči, u ve-ce su ušla dva majmuna sa Slobinim slikama na reverima. Sakoi, brkovi, pantalone, smrad. Imali su i letve sa Slobinim plakatima na vrhu. Jednom od

njih kosa je bila uflekana blatom. Prvo su se izbezumljeno osvrtnali, a onda su naslonili letve na zid i počeli da pišaju kako takvi obično i pišaju – u pisoar. Ponekad čak i u isti. Gledali su zamišljeno u svoje kurčeve i praznili se. Trebalo ih je zaustaviti. Trebalo je zaustaviti te kurčeve u bilo kakvim daljim poduhvatima. Trebalo je iskopati sve te žute oči i izbiti sve te odvratne zube. Izvadio sam ašovče, koje sam štekovao ispod kaputa, i opalio levog po leđima. Udario je glavom o zid. Drugi je, međutim, reagovao munjevito i zgrabio me za ašovče. Nije ni pokušao da zakopča šlic. Gušali smo se ćutke, dok je njegova kita preteći landarala ka meni. Stezao je usta, krivio lice, a Milošević s njegovog revera me je besno gledao. Da nije bilo te nakaze na reveru, možda bi mi majmuna na sekund bilo i žao. Čele je istrčao iz kabine, dohvatio jednu od njihovih letvi i udario monstruma po glavi. Ovaj se kao malo zbunio, okrenuo se ka njemu, a ja sam to iskoristio da ga iz sve snage raspalim ašovčetom posred leđa. „Samo ih udri odmah ispod vrata, padaju kao muve, a ne umiru“, prepričavao je na jednom dečjem rođendanu dogodovštine sa devetog marta moj teča Boško Gatalica, rezervni poručnik policije.

„Je l' sve okej, jesu te potkačili negde?“, uhvatio me je Čele za glavu i pokušavao da mi ulovi pogled.

„Rekao sam ti već, nećemo pušiti jedan drugom.“

Istrčali smo iz ve-cea, otišli do stola i rekli društvu da je vreme za pokret. Još pedeset hiljada neprijatelja muvalo se po ulicama, parkovima i trgovima. Kontramiting je trebalo da počne za sat i po, a kolone studenata su u tom trenutku verovatno lutale gradom ili obilazile oko Terazija, sa svojim parolama o nenasilju, sa svojim parolama o mirnom rešavanju sporova.

Tamara je zastala ispred ogledala, popravila frizuru i u poverenju mi rekla: „Čula sam da su nekom čoveku pucali u glavu.“ Radovan joj je odgovorio umesto mene: „Radišina baba ih je gađala kesama punim govana. Skupljala je tri dana govna svojih ukućana. Gađala ih je s terase, jebala im je mater!“

„Ja sam rekla da su čoveku pucali u glavu, idiote, a ti pričaš o babama i govnama!“

„Ko je Radiša?“, pitao sam. Tog dana mrak je počeo da pada već od samog jutra. Led, blato i fleke po farmerkama. Izašli smo napolje. Njih nekoliko desetina stajalo je između Terazija i Trga Nikole Pašića. Mogao si da vidiš samo jakne od skaja i močuge sa ljubavnim porukama Slobodanu Miloševiću. Pedesetak metara desno, kod *Kasine*, stajalo ih je još desetak i skrivalo se od kiše. Nisu imali transparente, ali se jasno videlo od kojih su. Nasred Terazija bila je opšta tuča.

„Šta ćemo?“, pitao je Dejan K. žmirkajući.

Preko puta se videla džinovska bina sa koje je treštala muzika. Tamari se pušila kosa. Izvadio sam ašovče i zakoračio. Moji prijatelji su povadili motke i štangle, koje su dotad skrivali ispod jakni, i mi smo krenuli ka bini. Prvo lagano, zatim malo brže, a kod Bezistana smo već trčali. Neki od nas su i urlali.

*

Nema ničeg strašnijeg od Urgentnog po lepom danu, a dan je bio takav da vam se dizala kita pri svakom pogledu na bilo šta obasjano suncem. Zakasnela novembarska vrućina valjala se po bolničkim zidovima. Džeri je poslednja dva dana proveo na intenzivnoj nezi. U petak popodne je kavasakijem ZX 10 krenuo da preveze zeta od tačke A do tačke B. Na tački X, negde u Bulevaru JNA, čovek se baš isparkiravao, kad je na njega brzinom svemirskog broda naletela „žuta munja“. Tako je Džeri tepao svom kavasakiju. U subotu je u *Politici* pisalo da se u Bulevaru JNA desila teška saobraćajna nesreća u kojoj su tri lica zadobila teške telesne povrede. Pisalo je da se ulica orila od jauka povredjenih. Džerijev zet je ostao bez jaja i pola glave, a čovek iz kola završio je sa slomljenim nogama. U nedelju je bio drugi krug lokalnih izbora, a u ponedeljak, pre proslave izborne pobede na Trgu, otišao sam Džeriju u posetu. Džeri je bio jedan od retkih kojima je uspelo da sami sebi daju nadimak.

U Džerijevoj sobi bila su još tri kreveta, a u njima sve same nakaze. Noge su mi se odsekle. Trudio sam se da ne gledam u ta iskasapljena,

izlomljena i kukajuća tela. Odmah do vrata bio je Džeri, pokriven do nosa, lica žuto-crvenog od joda i krvi.

„Ej, matori, gde si“, promrmljao je, „razbili smo komunjare na izborima, a?“

„Izgleda“, odgovorio sam gledajući u hodnik. Bolela me je i sama pomisao na ono što se dešavalo ispod Džerijevog ćebeta.

„Matori, znaš kolika su mi jaja? Ogromna su. Leteo sam kroz vazduh pet kilometara, sve tribine na Marakani sam video.“

„Pa, dobro, šta ti je? Šta su ti rekli?“

„Ništa mi nisu rekli. Plaše se unutrašnjeg krvarenja, šou-program.“ Onda je napravio značajan izraz lica. „Znaš šta, skroz sam go. Možeš da mi vidiš jaja, ako hoćeš.“

Pretrnuo sam.

„Zašto si go, jebote? Zar nemaju pidžame?“

„Ne, sav sam isečen i odran. Ne smeju ništa da stave na mene. Samo su me premazali jodom i pokrili. Jaja me otkidaju. Ali bolje je i to, nego da sam prošao kao moj zet.“

Gutao sam knedle. Jedan od Džerijevih cimera počeo je da kuka.

„Sestro“, skičao je, „sestro, pomagaj!“

Gledao sam u patos, a Džeri je gledao u plafon. Onda je konačno došla sestra, navukla paravan i tiho počela nešto da objašnjava onom kukavcu. On je jednom urliknuo, a ona je ubrzo izašla s ledenim izrazom lica. Bilo mi je loše. Sve me je bolelo. Kad su mi devojke govorile kako ih bole jajnici, ja sam to osećao, kad mi je ujak govorio kako je dvadesetogodišnjem dijabetičaru amputirao nogu, ja sam to osećao, kad sam gledao slike sa ratišta, ja sam to osećao. Sve živo sam osećao. Bio sam prokleta devojčica.

„Matori, kako faks?“, pitao me je Džeri.

„Treća godina.“

„To ti je do jaja. Završi to, pa pali u tri pičke materine odavde.“

„Na zapadu sa Pravnim mogu da uradim isto što i sa osnovnom školom. Jebô me onaj ko me naterao da upišem to govno.“

„Pa dobro, možda ćeš nešto s tim pravima moći da uradiš i kod nas.“

„Ma, ovo je jama bez dna.“

„Ej, ‘oćeš da mi vidiš jaja? Nemoj da propustiš ovakvu priliku.“

*

Trčao sam od Urgentnog do Trga. Na Trgu je bilo milion ljudi koji su bili van sebe od oduševljenja. Udarali su jedni druge čelima, grlili se, ljubili, vrištali, plakali. Izgledalo je ne kao da je opozicija osvojila lokalnu vlast, nego kao da smo Miloševića obesili na Terazijama. Na stanici dvadeset šestice našao sam se sa Čeletom. Čele je bio kolega sa prosekom devet i po, bubnjar u strejt edž hardkor bendovima *Red Brick* i *Union Smile*, a to „Čele“ bilo je skraćeno od Četnik. Bio je zaljubljen u Vuka Draškovića. Prepričavao je kako je prethodne noći video Vuka na Trgu. Izljubili su se triput i zviždali kada se na Trgu pojavio Vučelić. Čele je zaurlao tačno sto pedeset tri puta te noći. Pomogao je Hiberu da nosi barjak Građanskog saveza uz Ulicu kneza Miloša, a na pandure koji su stajali ispred opštine Palilula je lajao. Tog popodneva na Trgu bio je potpuno promukao i izbečen.

„Jebali smo im mater, jebali smo im mater!“, ponavljao je.

Prethodne noći sam i ja sa nekim društvom iz kraja bio na Trgu. Njih petorica su povelili svoje kućice. Svi su imali pitove, Dorćolci. Krenulo se u nekakvu šetnju, valjda od silne sreće, a u onoj rulji nisam sreo ni Čeleta, ni Vuka, ni Hibera, ni Vučelića. Ipak, pandure ispred opštine Palilula sam video i na njih lajao.

*

Jednog od narednih dana prvo me je iznervirala Vesna. Bili smo u poluvezi, tačnije, raskinuli smo pre više od godinu dana, ali smo se baš dobro tucali i bilo je teško toga se odreći.

„Sutra imam vežbe iz Porodičnog prava kod one budale. Da znaš samo kako me taj gleda. Užasno mi je neprijatno.“

„Smrdljiva komunjara.“

„Daj, koji ti je đavo, ja sam mrtva ozbiljna.“

„I ja sam. To je smrdljiva komunjara, trebalo bi ga dobro izjebati nekom motkom u dupe.“

„Ej, šta radiš večeras?“

„Idem na demonstracije.“

„Kakve sad demonstracije? Otkud sad to?“

„Vesna, jebote, hoće da pokradu izbore.“

„Daj, ne zanosi se, svi su oni isti. Umesto jednih dođu drugi, krađu, lažu, zajebavaju narod. Nemoj da si glup.“

Nisam mogao da slušam ta baljezganja, pa sam je oterao u pičku materinu i spustio joj slušalicu. Hiljaditi put u poslednje dve godine. Bio sam nervozan, bio sam užasno nervozan. Iako su bili u pitanju samo lokalni izbori, osećao sam kao da mi je neko odsekao uši. Čele me je pozvao telefonom. Taj je tek bio van sebe.

„Jesi video govna, oca im jebem krvavog?! Zapalio sam vrata onom govнару!“

„Kom govнару?“

„Onom sa trećeg sprata, nek' mi sisa kurac, smrdljiva komunjara! Kaže mi danas: 'Pa to su samo lokalni izbori, šta se nerviraš!' Kažem ja njemu: 'Nije to samo, mamu ti jebem! To je prvi poraz tiranina otkad je zaseo na vlast! Načeli smo ga, sledeće što ćemo da uradimo je da odemo na Dedinje i likvidiramo pseto! Ovo je, bre, biti ili ne biti, ovu bitku moramo da dobijemo!'“

Urlali smo ispred zgrade Izborne komisije, pa smo se preselili na Trg, gde smo takođe urlali, a onda ispred sedišta SPO. Bilo nas je sve manje i manje, ali smo se, bez obzira na to, i dalje drali do iznemoglosti. Pomagalo je. Na kraju, Čele je otišao kući da izbuši gume nekom potpukovniku.

*

Petak je počeo odvratno. Trebalo je da idem na neki idiotski sistematski pregled u Studentsku polikliniku. Pri izlasku iz stana, na otiraču sam zatekao poziv iz vojnog odseka. „Javiti se dana ODMAH u 08 h,

u Vojni odsek Palilula, odeljenje Stari grad, prvi sprat, soba broj 11, radi regulisanja pitanja u vezi s vojnom obavezom.“ To je bio otprilike petstoti poziv koji sam dobio od te đubradi, a završio je kao i svi prethodni – iscepan i kroz tanki prorez za ventilaciju gurnut u rupu od lifta. Posle poliklinike trebalo je da odem na plato kod Filozofskog, jer su studenti najavili protest zbog izborne krađe.

Hodnik poliklinike bio je krcat budalama. Isprepodobljeni studenti i studentkinje, pravnička, ekonomska, farmaceutska, veterinarska i druga govanca. Uredno su sedeli s formularima u rukama i čekali. Pojma ti debili nisu imali šta se oko njih dešava. Zanimalo ih je samo kako da nađu skripte za sledeći ispit i kako da dobiju potpis nekog od kurtona s cvikerima. Gledajući ih, bio sam sve više uveren da će studentski protest biti fijasko. Svuda uokolo bili su izlepljeni plakati o sidi: *Živi sa sidom, Razgovarajmo o sidi, Sida i mladi, Sida i seks*. Sida nije najgore što može da ti se desi u Srbiji, najgore što može da ti se desi u Srbiji jeste da živiš u Srbiji.

Pošto sam se dobro napunio negativnom energijom, uzeo sam formular i popunio ga. *Vid: BO. Srce: BO. Kičma: BO*. Sve je išlo odvratno sporo. Trebalo je ići kod lekara opšte prakse, pa u laboratoriju, pa kod zubara, pa kod ginekologa, pa kod psihijatra, pa opet kod lekara opšte prakse. Jebote. Zatvor, škola, bolnica, vojska, sve je to isto. Iste zgrade, isti nameštaj, isti ljudi. Uleteo sam u ordinaciju. Nisam stigao ni da beknem, a neki magarac mi je već srao.

„Zatvori vrata, nisi rođen u čamcu!“

Zalupio sam vratima što sam jače mogao, a neki smrad kome su merili pritisak trgnuo se. Opet sam otvorio vrata i još jače zalupio. Gledali su me zapanjeno.

„Ovaj pregled je jedna od najglupljih stvari koje sam u životu radio. Odmah da smo završili s tim sranjem!“

Bacio sam formular na sto.

„Pa ti si ovo popunio. Ovo samo doktor sme da popuni“, rekao je onaj kurton.

„Ja sam doktor specijalista. Daj mi pečat i puštaj me kući.“

Onda su me nekoliko minuta preklinjali da mi barem izmere pritisak, a ja sam se popeo na stolicu i rekao da ću sa nje sići tek kad svi moji zahtevi budu ispunjeni. Lupili su mi pečat i pustili me kući.

Šaka studenata se na platou dogovorila da od ponedjeljka započnemo sa svakodnevnim protestima. Čele i ja bili smo jedini s Pravnog. Ako je slučajno bilo još nekog iz te smrdljive zgrade, nismo ga poznavali. Čele je imao masnicu na oku. Nekakav major sa sedmog sprata napao je njegovog čaleta na stepeništu, pa je Čele uskočio. Izbila je opšta tuča u kojoj su major i jedan zastavnik iz niskog prizemlja bili prinuđeni da se povuku stepeništem u nepoznatom pravcu.

Te večeri sam se video s Vesnom. Posle tucanja, uključio sam TV da vidim vesti, a ona je rekla da će smesta otići kući ako ga ne isključim. Nisam ga isključio.

*

Sa čaletom nisam razgovarao od 1994. kad me je ulovio kako mu kradem lekove iz fioke. On je sa ženom i njenim sinom iz prethodnog braka poslednjih desetak godina živeo na Novom Beogradu, i jedva je čekao neki izgovor kako bi mi ukinuo izdržavanje. Hiljadu devedeset devedeset četvrte sam duvao isključivo u kombinaciji sa tabletama, a pošto sam sve pare davao na travu, tablete sam krao. Bio sam na prvoj godini faksa, nije moralo da se uči, nije moralo da se ide na vežbe, jedino što si mogao da radiš bilo je da se drogiraš.

Ipak, tog ponedjeljka 1996. matori me je pozvao sav usplahiren.

„Dobro, da li si ti normalan?!“, vrištao je.

Prethodnog popodneva, na demonstracijama Koalicije Zajedno, Čele i ja smo uhvatili nekog smrada kako kamerom snima rupe u masi. Rekli smo mu da ne jede govna nego da snima pošteno. Oterao nas je u kurac, a mi smo ga pojurili, nalupali mu par šamara i rekli mu da se više ne pojavljuje na demonstracijama. Iste večeri, snimak se pojavio u drugom, zatim i u trećem *Dnevniku* RTS, a pustili su ga i sledećeg jutra, u jutarnjem programu i u vestima u deset. Bio sam

zvezda. Stričevi, ujne i tetke iz cele zemlje zvali su da pitaju da li sam uhapšen, a neki dalji rođaci iz Aleksinca su me čak prijavili policiji.

„Šta tebe boli dupe šta ja radim?“, pitao sam čaleta. „Borim se za slobodu, borim se protiv takvih kao što si ti, protiv seljaka koji vode decu u rat, koji su mi ukrali šest godina života!“

„Kakve ja veze imam s tim? Pa ja od devedesete glasam za Đinđić!“

Zalupio sam mu slušalicu i krenuo na protest. Na Pravnom se okupila šaka jada, stotinak ljudi koje uglavnom nisam poznavao. Najpre smo uleteli u amfiteatar broj pet, gde je neki smrad držao predavanje. Urlali smo „štrajk, štrajk, štrajk“, taj kurton je pokušao da nas smiri, ali revolucija se još jače razbuktala pa se nekoliko nas popelo na klupe i počelo da skače po sveskama. Onda je profesor, praćen gotovo svim prisutnim studentima, napustio amfiteatar i tu smo ostali samo mi, demonstranti. Čele i ja smo seli u klupu s likovima koji su nam izgledali najnenormalnije. Bili su tu Tamara, slatka farbana crnka u beloj bundici sa polomljenim prednjim zubom i dva fanatika iz Valjeva, Radovan i Dejan K. Neki tip je održao polupotpaljivački govor, posle čega smo izašli na ulicu i krenuli ka platou. Ljudi iz kola su nam svirali u znak pozdrava.

Na platou je, na moje iznenađenje, bila jeziva gužva. Stajali smo pored vojne knjižare i gledali ribe kojih je bilo milijardu. Riblja revolucija. Onda smo krenuli u šetnju, a ofarbane tetke su nam mahale iz svojih kancelarija i bacale nam papire na glavu. Bile su oduševljene što se mladost Srbije konačno podigla. Odmah posle studentskih, bile su demonstracije Koalicije Zajedno. Još jedna šetnja, pa miting, pa dve picete u kljun, pa kući. Keva mi je ispričala kako joj je ceo komšiluk prijavio da joj je sin bio na televiziji. Neka baba joj je rekla da sam narkoman i bandit, pa joj je keva zgnječila kesu sa pomorandžama.

*

Posle jedne nedelje demonstriranja izgledalo je kao da se cela zemlja digla na noge. Nama koji smo od jedanaest pre podne do šest uveče

bili na ulici činilo se da na svetu nema ničeg osim protesta. Bili smo na svetom zadatku, branili smo pobjedu opozicije na lokalnim izborima. Nas sto hiljada. Nas dvesta hiljada. Nas milion. Kad se popneš na žardinjeru kod *Londona* i gledaš ka Terazijama, izgleda ti kao da je tu više od milion ljudi. Od policije ni traga. Miš se zavukao u svoju rupu na Dedinju i bio sam uveren da je barem dve trećine nas maštalo o tome kako će protestna kolona jednom, umesto ka televiziji, skrenuti ka Dedinju, tamo udariti na jedan, dva ili tri kordona, a onda uhvatiti dotičnog, nabiti ga na ražanj i pokazati celom svetu ko je garant mira na Balkanu.

Tog dana Koalicija Zajedno je smislila da građani jajima gađaju gradsku skupštinu, predsedništvo, republičku skupštinu, televiziju i manje-više svaku drugu zgradu u kojoj se krio ološ. Čele i ja smo napunili džepove kamenjem. Do zgrade televizije letela su samo jaja, ali je tamo došlo do preokreta. Usred zasipanja RTS-a jajima, neki deda sa šajkačom došao je na pola metra od jednog prozora i razbio ga kamenom. Sledeće sekunde je na RTS krenula kiša kamenja. Stakla su pucala, padala nam po glavama. Žene sa Vukovim slikama u naručju vrištale su i bacale kamenice. Neke kamenice su pogađale prozore, neke zidove, a neke nisu ni mogle da dobace toliko daleko. Ali, žene su bile uporne, odlazile bi po kamenje i vraćale se na bezbednu udaljenost da bi ga ponovo bacale. RTS je leteo u paramparčad, oni su nama jebali majku najsavremenijom tehnologijom, a mi njima tehnologijom starijeg kamenog doba. Čele je bio u ekstazi. Najpre bi urlao ka nebu „majku vam jebem!“, a onda bi svom silinom kamenovao najgoru kurvu među svim kurvama na Balkanu. Vadio je i vadio kamenje iz džepova i gađao, gađao, gađao. Bilo je i nekih koji su pokušavali da nas odgovore od kamenovanja, oni su nama urlali „nemojte“, a mi njima „komunjare“. Na kraju je jednoj ženi koja je vrištala ta sranja o nenasilju onaj čiča sa šajkačom opalio šamar. To nam je malo poljuljalo raspoloženje te je kolona nekako krenula ka Lole Ribara. Tamo nam je sa jednog balkona mahala uobičajena baba, a na raskrsnici sa Palmotićevo uobičajena ekipa vitlala je upaljenim lusterom s terase. „Siđite dole!“, urlali smo, ali oni su samo klatili

tim lusterom napred-nazad. Onda nam je pažnju privukao konj koji je po svaku cenu pokušavao da se golfom probije kroz kolonu. Bilo je to na nekih tridesetak metara od nas. Videli smo ga kako u mont jakni izlazi iz golfa i udara nekoga, onda uspaničeno utrčava nazad u kola i uz škripu kočnica kreće ka Džordža Vašingtona. Dvadesetak ljudi je trčalo za njim i gađalo mu kola kamenjem. Popizdeli smo. Potrčali smo ka Radio Beogradu i tamo polomili sve prozore. Ovog puta niko nije pokušavao da nas zaustavi. Čele je bacao kamenje, a kad mu je konačno ponestalo kamenja, gađao je prozore krhotinama polomljenih prozora. Videli smo tu žgadiju kako viri iz kancelarija. Pogasili su svetla i čekali da tvister prođe. Neko je uzviknuo „eno komunjara na drugom spratu“ i istog trenutka je na taj prozor poletelo milion kamenica, cigli, cipela i krhotina. Dok su ostali bili zabavljeni zevanjem u zamračene kancelarije Radio Beograda, ja sam pogledao na drugu stranu, gde nam je s jednog prozora mahao deda u majici na bretele. Mahao je mehanički, bez ikakvog izraza na licu. Mahnuo sam i ja njemu, ali on nije ni trepnuo.

Malo smo odahnuli dok smo prolazili pored *Šumatovca*, a onda je naišao šlag na torti. Veliki renovirani *Politikin* izlog. San svakog demonstranta. *Politika* je bila jedna od perjanica krvavog tiranina i jednostavno smo morali da je sravnimo sa zemljom. Problem je bio što više nismo imali kamenja. Čele je dohvatio kontejner i počeo da ga gura ka izlogu. Dvadesetak kamermana svih mogućih stranih i domaćih novinskih i policijskih agencija pažljivo je beležilo kako se Srbin snalazi u nedostatku materijala za ratovanje. Čele je gurnuo kontejner u izlog, ovaj se raspao u trideset miliona komadića, mi smo zaurrali i počeli da čupamo sve što nam je palo pod ruku. Saobraćajne znakove, kante za smeće, delove semafora, registarske tablice. Većina je stajala dvadesetak metara od izloga, a onda bi svako od nas izlazio ispred i izvodio svoj performans. Jedna tetka je izlog gađala kišobranom. Neki čiča gađao ga je komadom lima koji je otkinuo sa zelenog svetla na semaforu. Ja sam ga gađao limenom kantom za đubre, a neka tri cara gurala su kamenu žardinjeru i na kraju je dogurala do dela u kom je stajala prastara štamparska mašina. Razbili su staklo na tom mestu,

uleteli unutra i pokidali neke delove sa mašine. Smejali smo se. Zaposleni u *Politici* mahali su nam iz kancelarija. Neko je proturio desetak balona kroz prozor na jedanaestom spratu. Licemerna đubrad.

Uveče sam u RTS-ovom drugom *Dnevniku* drugi put gledao Čeleta kako kontejnerom razbija *Politiku*. Video sam i neke detalje koje nisam primetio prvi put. U nekoliko navrata, dok je gurao kontejner, desnom rukom je pokazao tri prsta. Jednom je dreknuo „Vuče“, a kad je ugurao kontejner u izlog, pljunuo je u njega, ali je, valjda zbog uzbuđenja, dobrim delom pljuvačke ispolivao sopstvenu jaknu. Onda je trijumfalno podigao ruke i potrčao ka ulici, dok je u suprotnom smeru, ka izlogu, trčalo nas nekoliko sa svojim razbijačkim oruđem. Na sekund sam video i sebe sa onom kantom za đubre. Sledeće sekunde pozvonio je telefon.

„Da li si ti normalan, je l' hoćeš da te uhapse?!“, vrištao je čale.

„Koji je, bre, tebi kurac? Je l' ti to samo tražiš razlog da me pozoveš? Jesam ti ja riba? 'Oćeš da me jebeš?“

Spustio sam mu slušalicu.

*

Svakog dana u jedanaest okupljali smo se u amfiteatru broj pet, nekoliko studenata bi održalo govore, a zatim bismo svi zajedno krenuli kolovozom ka platonu. Taj put do platoa bio je jedina valjana stvar na studentskim demonstracijama. Jedino je tada nešto zanimljivo moglo da se desi.

Sedeli smo u klupi u uobičajenom sastavu, a neki magarac je čitao svoj govor o tome kako je neophodno da se studenti Pravnog fakulteta ujedine u štrajku povodom krađe izbora. Imao je odelo, kravatu, naočare i ne više od dvadeset dve godine. Prosto me je bilo sramota što tu sedim. Tip koji je vodio skup pitao je ima li još neko nešto da kaže pre nego što krenemo na plato, a ja sam podigao ruku. Izašao sam za katedru i nagnuo se nad mikrofon.

„Drage kolege, ja sam toliko oduševljen našim razbijanjem prozora od sinoć, da sam to jednostavno morao sa nekim da podelim“, rekao

sam a amfiteatrom se razlegao aplauz. „Ako niste znali, sa nama je i heroj jučerašnjeg rušilačkog pohoda, čovek koji je kontejnerom nasrnuo na komunističko smeće, Čele!“ Usledio je novi aplauz, uz poneki urlik. Čele je ustao i mahnuo prisutnima.

„Kolega...“, pokušao je da me prekine konferansije.

„Sinoć su nas u *Dnevniku* nazvali izdajnicima, narkomanima, rušilačkom bandom i stranim plaćenicima. Ja bih sebe zaista mogao da nazovem izdajnikom, ponosim se što sam izdajnik ovakve zemlje!“ Aplauz. „Što se narkomanije tiče...“

„Kolega...“

„Šta je, bre?“

„Kolega, ispolitizovali ste protest. Sinoć su bile političke demonstracije, studenti nisu ništa rušili.“

„Ma jedi ti govna, znaš! Ko bre nije rušio?! Jesam ja student?!“, zaur-lao sam. „Je l' on student?!“, pokazao sam na Čeleta. „Jesmo rušili!“

„Kolega...“

„Pa šta hoćeš onda, koj' kurac?! Daj da igramo sa otvorenim kartama! Ne borimo se mi za principe, boli me, bre, kurac za principe! Ja se borim da na vlast dođu ljudi koji će ovu zemlju odvesti tamo gde treba, a ne tamo gde je ovaj monstrum vodi! Misliš da je meni stalo do lokalne vlasti! Boli me, bre, kurac za lokalnu vlast! Meni i svakome ko ima mozga stalo je jedino da svinju vidimo ili u oboru ili na ražnju! I jedino zato idemo na demonstracije! I dočekaćemo taj ražanj jednom!“

Sišao sam s govornice, a u amfiteatru je vladao muk. Onda je Čele zaur-lao: „Živeo govornik!“, posle čega se amfiteatrom razlegao i poslednji aplauz, nešto slabiji od prethodnih. U sali nije bilo više od četrdeset ljudi.

Neki su do platoa otišli autobusom, a nas tridesetak žutom trakom za gradski saobraćaj i taksiste. Na čelu kolone bili smo Čele, Dejan K. i ja. K. je nosio zastavu fakulteta. Odmah iza nas išli su Radovan i Tamara. Konferansije se vukao na začelju kolone, nadrkan zbog mog govora, a ćoravog sa napisanim govorom nisam video. Sve u svemu, izgledali smo jadno. Činilo se kao da na Pravnom nije postojao

nikakav organizacioni odbor protesta. A postojao je. Neko je morao da organizuje ta okupljanja, postojali su čak i bedževi. Išlo mi je na nerve što se ti ljudi kriju od nas. Otišao sam do konferansijea.

„Je li, ko organizuje ove proteste u petici?“

„Radovanović, Vlahović i Bjelovuk sa četvrtre i Baletić sa treće godine“, promrmljao je.

„Ko su ti, je l' svraćaju u amfiteatar?“

„Svako prepodne idu u deset na plato, na sastanak sa odborima drugih fakulteta.“

„Ma nemoj, sva četvorica? Zar ne može neki od njih da bude i sa nama?“

U tom trenutku pored nas je prozujao taksi i desnim spoljnim retrovizorom zakačio neku rugobu po dupetu. Ona je pala urlajući, a taksi je kroz pet sekundi već bio kod Skupštine. Nismo stigli da reagujemo. Svi su se sjatili oko nje. Prvo je neutješno kukala, a posle nekoliko minuta se pridigla pa smo nastavili ka platou.

*

Posle proslavljanja rođendana Vuka Draškovića pod balkonom DS-a na Terazijama, morao sam da odem do Vesne da nešto pojedem. Para nisam imao, kevinu socijalna pomoć za jun bila je potrošena još u avgustu pa smo crkavali od gladi. Poslednje pare sam pre dva dana potrošio na picete, pa sam već treći dan bio na bajatom hlebu i vodi iz česme. Srećom, Vesnina keva me je obožavala. Nije marila što nismo zajedno, ja sam i dalje bio njen najpametniji i najslađi zet na svetu. Još 1993. mi je rekla da kod njih uvek mogu da dođem nešto da pojedem. Prvih šest meseci bilo me je sramota.

„Bože, jadna deco, pa da li se isplati šetati toliko?“, brinula se Vesnina keva.

„Nemamo izbora, gospođo.“

„Je l' ti se sviđa sarma?“

„Najbolja sarma na severnoj hemisferi, gospođo.“

„Kod nas već od polovine novembra ima sarme. I podvarka. Ja mnogo volim kiseli kupus. A Vesna i nije baš neki obožavalac. Da nema tebe, sav bi kupus propao.“

„Dok je mene, kupus vam neće propasti, gospodo.“

Onda je kući došla i Vesna. Nije baš bila oduševljena što me vidi, ali je njenog povremenog jebača ipak trebalo nečim hraniti kako bi ostao u životu. U junu sam jednom došao da jedem, a Vesna je došla sa nekim tipom. Uredno su otišli u njenu sobu, a njena keva i ja smo nastavili da ćaskamo u kuhinji, dok su se oni tamo tucali ili šta već.

„Zamisli, on ide i na studentske i na opozicione demonstracije“, podelila je svoje ushićenje njena keva.

„Znam, znam“, promrmljala je Vesna.

„To su jedne te iste demonstracije, gospodo, prvo i drugo poluvreme. Studenti se samo prave da su nezavisni“, umešao sam se.

„Ijao...“, razočarala se ona.

„Ne, ne, to je dobro! Mora tako, da se održava tenzija na više nivoa. Inače svinju nikad nećemo srušiti.“

„Uzmi još malo safta.“

Posle toga, Vesna i ja smo otišli u njenu sobu da se tucamo, a Vesnina keva je u svojoj pojačala ton na televizoru. Govorili su o stranim plaćenicima i domaćim izdajnicima i meni je bilo teško da održim erekciju.

*

Dan borbe protiv side. Dežurna sestra ponudila mi je nekoliko kurtona. Dobro sam ih znao. Bilo je tu onih osušenih, za kite do deset santimetara, i drugih, za kite ne kraće od trideset santimetara. Treća vrsta bili su oni koji pri seksu dužem od tri minuta garantovano pucaju. Odbio sam je.

„Živim rizično“, promrmljao sam.

U Džerijevoj sobi zatekao sam istu atmosferu kao i prvi put. Džeri je i dalje ležao go ispod ćebeta. Kraste na licu bile su mu crne.

„Nemaš pojma koliko mi je žao što nisam s vama na protestima.“

„Ništa ne propuštaš, uglavnom je dosadno.“

„A ovde je zanimljivo u pičku materinu.“

Onaj isti od prošlog puta ponovo je zakukao. Čekali smo sestru čitavih pet minuta. Došla je i navukla paravan.

„Mogu da vidim sebe“, maštao je Džeri, „kako na žutoj munji dolazim na plato, a kako ja pritisnem gas, sve one ribice momentalno ovlaže. Gledao sam slike u novinama, matori, otkud u ovom gradu toliko dobrih riba?“

Ćutao sam.

„Ej, jaja mi se nisu ništa smanjila. Doktor kaže da je to sve normalno, a ja, pravo da ti kažem, sumnjam na rak.“

„Ma kakav rak, malo si se ugruvao.“

„A koža na leđima, koža na leđima mi je skroz smežurana, imaju oni za to neki naziv, kad puno ležiš, u pičku materinu...“

Zajecao je, a ja nisam znao kako da reagujem. Potapšao sam ga po glavi.

„Ajde, Džeri, biće sve okej.“

„Izvini, burazeru, plaćem kô neka pička...“

„Ma, jok, u redu je, umem i ja da zaplaćem.“

„Siso“, zajebavao me je on kroz suze, „tebi bar jaja nisu kô pomorandže.“

Na mitingu je bilo nekako malobrojno i kilavo. Čele je došao s novom masnicom, jer se potukao sa svojim ćaletom oko toga koji bi trebalo da budu dalji koraci na demonstracijama. Čele je bio za krvavu revoluciju, a njegov ćale za terorističke akcije.

Uveče sam ležao s Vesnom u njenom krevetu i ona je bila neobičajeno raspilavljena.

„Mogli bismo ovako da napravimo i bebu“, meketala je.

„Pomeri se s mesta. Nema gore kazne za čoveka nego da se rodi u ovakvoj zemlji. Dete bi nas mrzelo do kraja života.“

„Samo mračiš.“

„Samo sam realan. Uostalom, Vesna, mi se mrzimo.“

„Ma, ne mrzimo se.“

„Ma, mrzimo se. Čini nam se da se ne mrzimo samo tri sekunde posle svršavanja.“

Gutali smo. Iz druge sobe čuo se televizor:

„Prvo opštinsko javno tužilaštvo u Beogradu podnelo je zahtev za sprovođenje istrage protiv četiri lica, na osnovu prijave SUP-a Beograd, od 29. novembra ove godine. Zbog osnovane sumnje da su izvršili krivično delo učestvovanja u skupini koja vrši nasilje, zahtev za sprovođenje istrage podnet je protiv Živana (Ljubomira) Ljubokovića (1940), Rake (Dušana) Jovanovića (1978), Marka (Ante) Grihovića (1978) i Balše (Ognjena) Radulovića (1978). Prema tom zahtevu, prijavljeni su učestvovali u rušilačkim demonstracijama u Beogradu čije su posledice oštećenje imovine u većem obimu na raznim objektima u Beogradu.“

Čele nije bio među tom četvoricom.

*

Studentski protesti bili su neverovatno posećeni. Petsto miliona ljudi svakog dana na platou i u šetnji, a od toga bar trista miliona riba. I sve slatke. Novine su organizovale izbor za mis protesta. Sve je počelo da liči na jedno veliko zezanje, a ako nešto prezirem, prezirem zezanje. Prezirem kada se ljudi šminkaju pre odlaska na protest, prezirem kada ljudi oblače svečanu odeću pred odlazak u protestnu šetnju. Kako se broj ljudi na platou povećavao, tako se broj ljudi u amfiteatru pet smanjivao. Većina je odlazila direktno na plato, nisu hteli da se zameraju profesorima, nisu hteli da prave incidente na fakultetu. Ja sam nastavio sa svojim govorima. Praznio sam se.

„Kolege, ovo su velike stvari! Nas dvadeset drži u blokadi najveći amfiteatar na Balkanu. Nije to zajebancija! Ne znam kako to da doživim, kao Užičku republiku? Oko nas su predavanja, vežbe, goveda se prave blesava, kao ništa se ne dešava, a mi držimo amfiteatar u blokadi čitavih pola sata, svakog dana! Da li je to smešno ili žalosno?“

Konferansije je ispod klupe čitao novine, a ostali su zevali. Ja sam se ipak sjajno zabavljao.

„Imam tu ribu, u stvari, bivšu ribu, Vesna Đorđević, naša kolegistica sa druge godine. Ne da se dobro jebemo...“

„Kolega!“, prenuo se konferansije.

„Svršava po dvadeset puta tokom seksa! Pojma nisam imao da neko može toliko da svršava! Kako joj ga stavim, ona svrši...“

„Kolega, pobogu!“

„Najviše voli kad je jebem otpozadi, verovatno jer mi ne vidi lice, verovatno jer zamišlja kako se jebe sa nekim drugim! Ali, nema veze, mogu da razumem kad neko ne želi da gleda kako ga ja jebem. A njena keva me obožava, često kod njih jedem sarmu! A ženi ne znam ni ime! U svakom slučaju, ta Vesna ide redovno na predavanja, ona je praktično moj neprijatelj, jer meni je neprijatelj svako ko na bilo koji način pomaže Miloševiću da se održi na vlasti. Neprijatelj mi je onaj ko se odaziva na vojne pozive, neprijatelj mi je onaj ko ne izlazi na glasanje, neprijatelj mi je onaj ko uči za januarski rok, i po mom skromnom mišljenju, kad ne bi bilo zabranjeno, takve uštve bih sve pobio!“

„Ubij kurvu!“, urliknuo je Čele sa svog mesta.

„Kolege, vreme je da krenemo na plato“, ustao je iznenada konferansije.

Na putu do platoa prišla mi je Tamara.

„Ti si baš besan“, rekla je.

„Ma, samo ti se čini. Više sam teatralan, da razbijem dosadu.“

„Ne, besan si, vidi ti se u očima. Sve bi nas pobio.“

Ćutao sam.

„Moram nešto da ti priznam“, rekla je.

Ponadao sam se da će mi reći kako joj se sviđam, ponadao sam se da je moje krevljenje za govornicom barem kod nje upalilo.

„Ja sam član Srpske radikalne stranke.“

„Pa šta tražiš ovde, špijuniraš nas?“

„Ne, ne, Šešelj mi je bio do jaja kad su ga hapsili. Bila sam idiot, pa sam se učlanila.“

Setio sam se kako je i meni Šešelj bio do jaja kad su ga hapsili.

„Nosićeš dva puta zastavu do platoa i biće ti oprosteno.“

Pogledala me je s nevericom.

„K, daj ovamo tu zastavu!“, dreknuo sam.

Kad smo stigli na plato, bili smo prava atrakcija, jer je pod našom zastavom crkavala Tamara radikalka. Pošto je bila slatka sa plavim okama, crnom kosom i belom bundicom, svi mašinci su se sjatili oko nje. Pitali su se ko je konstruisao taj avion. Od celog opštenarodnog veselja mi se prisralo, pa sam Čeletu predložio da vreme do šetnje provedemo u kafiću koji gleda na plato.

Gore nas je sačekalo iznenađenje. Kafe *Plato* bio je, u stvari, demonstrantska baza. Za stolovima su sedeli raznorazni cvikeraši, u odelcima, sa razdeljcima, okruženi cicama, lecima i plakatima. Vodila se visoka politika. Čele i ja, sa izgledom mladih izgladnelih džukaca, nikako nismo mogli da se uklopimo. Video sam onog sa cvikerima kako se domunđava nešto sa našim konferansijeom. Za njihovim stolom sedelo ih je još petoro.

„Šta je, hladno napolju?“, zarežao sam prilazeći im. Ćoravi je ustao i, pre nego što sam se snašao, stegao mi je ruku.

„Drago mi je, Baletić. Mnogo sam čuo o tebi, čuo sam kako držiš prave vatrene govore na fakultetu.“

„To je samo rekreacija. Najvatreniji sam u krevetu“, namignuo sam mu, ali se on nije dao.

„Videli smo vas na televiziji kako tučete ono kamermansko đubre, ako, tako mu i treba. Video sam i tebe kako guraš kontejner u *Politiku*. Svaka ti čast.“

„O, nije to ništa“, zbunio se Čele.

„Ne znam kako vas nije strah da vas ne uhapse. Mene bi, bogami, bilo.“

„Ako bi me uhapsili, bar bih imao gde da jedem“, nakezio sam se.

Ćoravi je stajao tako nekoliko sekundi, nije bio siguran da li ga zajebavam. Oni za stolom su zevali unaokolo. Niko nam nije ponudio da sednemo. Na kraju smo bez reči otišli za šank. Kelner se stvorio u sekundi.

„Šta ćete da pijete?“

„Ja ću toplu čokoladu“, rekao je Čele, srce tatino.

„Ja ću vodu“, promrmljao sam.

„Kiselu?“, nakrivio se kelner.

„Ne.“

U kafiću je bilo užasno, ali opet bolje nego napolju. Video sam kroz prozor kako Tamara cvrkuće sa mašincima, video sam parče neba, ništa spektakularno, video sam kako Čeda drži novi vatreni govor. Kolona je počela lagano da se kreće Vasinom ka Trgu. Čele i ja smo sišli dole, a ekipa za stolom kao da uopšte nije imala nameru nekuda da krene.

*

U amfiteatru pet je narednog ponedeljka iz potpuno neobjašnjivih razloga bila iznenađujuća gužva. Preko pet stotina ljudi po Čeletovim procenama, a objektivno ne više od dvesta. Za katedrom su sedeli Baletić, konferansije i jedan debeli koji je pre izgledao kao taksista nego kao student. Neki tip koji se predstavio kao član Organizacionog odbora studentskog protesta 1996-97. podneo nam je izveštaj sa demonstracija.

„Drage kolege, prekjuče je studentska delegacija, nas sedmoro, mislim, otišla... Otišli smo do Patrijaršije.“ Bio je prokleti tremaroš. „Tamo nas je primio neki valjda đakon, ne znam, i rekao nam da ne može dozvoliti da studenti prolaze pored crkve i viču 'bando crvena' i 'crvena crkva'. E, ovaj, onda nas je primio patrijarh koji nam je rekao da crkva u ovim teškim vremenima ne bi trebalo da se eksponira. E, da, ovaj, a onda smo ga mi pitali da li bi hteo da nas blagoslovi, a on je rekao da ne bi, ali da lično podržava proteste, i ovaj, poručio nam je da nas masa ne ponese i da ne budemo u grupama izgrednika. Ali lično podržava proteste. Eto. Samo, kad budemo sledeći put prolazili protiv, ovaj, pored crkve, nemojte ono 'crvena crkva' i 'bando crvena', što je, mislim, i logično. Hvala.“

Kroz žamor sam se probio do govornice i stao za mikrofon. Njih dvadesetak je zatapšalo, pošto su me poznavali. Očekivali su da kabare počne.

„Ko je pre neki dan vikao 'crvena crkva' i 'bando crvena' neka dignu ruku!“, zaurkao sam.

„Kolega...“, počeo je konferansije svoju uobičajenu pesmu, ali sam čuo Baletića kako kaže: „Neka, Todore, pusti ga“. Svi iz amfiteatra su me gledali belo, jedino je Čele podigao ruku.

„Ajde, dižite ruke, svi koji ste ispred one crkvetine to vikali!“, dreknuo sam i podigao ruku. Jedan broj je podigao ruke, njih tridesetak. „Moj deda je oslobodio Beograd 1944. A Čeletov deda, molim jedan aplauz za Čeleta...“, zastao sam, a Čele je ustao i počeo da oponaša boksera, na šta je troje zatapšalo, „... Čeletov deda je bio četnik, bio je u zatvoru do 1967. A znate šta je njima dvojici zajedničko? To što su mrzeli crkvu. Mrzeli su popove, jer su ih popovi terali da kleče na kukuruzu i šibali ih ako ne znaju da otpevaju neko popovsko sranje! Njima se ne smemo šlihtati! Crkva je mafija, njihovi tokovi novca su neuhvatljivi i zauvek će ostati neuhvatljivi! Šta mislite, odakle im oni džipovi?! Koj' će kurac popu džip?! Što ja nemam džip?! Ja nemam 'leba da jedem, a oni su puni kao brod! Ko zna gde idu pare koje vi ostavljate u crkvi! Oni od vaših para kupuju džipove, od vaših para kriju ratne zločince, ko zna, mora da ima i neki koji od vaših para plaća dečacima da mu ga puše!“

Zastao sam. Gledali su me zabezegnuto. Dobro je, barem nisu zviždali.

„Koji je vama kurac da idete po crkvama i družite se s patrijarhom?! Pa vi se borite za ono što oni već hiljadu godina preziru! Vi se borite za Evropu, za dobar život, protiv ratova, neki od vas se bore za brakove među pederima, neki od vas za dobra kola! 'Ne, vi ćete da budete skromni, a mi ćemo da se vozimo džipovima!' Je l' vam to patrijarh rekao? Ako u jednom trenutku dođe do šibanja s murijom, ti popovi će prvi istrčati iz svojih rupčaga i dohvatiti pendreke. Zna li šta oni zaista misle? Je l' znate šta misle? Oni najiskrenije misle da je nama potrebna šiba po dupetu, a da je za mene i Čeleta verovatno najbolji lek pakao! Crkva je Miloševićev najveći saveznik, kada bude bio u najvećem sranju pozvaće crkvu u pomoć, videćete! Crkva je odraz najdubljeg primitivizma! Slepno verovanje je odraz idiotizma, ja

verujem u sarmu jer znam da je do jaja, verujem u tucanje jer znam da je super, ne verujem u Boga, jer ga nikada nisam ni video ni čuo, jer mi se nikada nije obratio, jer sam prošle godine, kada su Vesna i njena keva bile na Divčibarama, pao u nesvest od gladi! Kako taj jebeni Bog misli da mi nešto uradimo, ako nam je Milošević na vlasti i ako padamo u nesvest od gladi! Nema Boga, nema crkve, sve je u našim rukama! Do pobeđe!“

Ljudi su odjednom počeli da aplaudiraju. Tapšali su, vikali „crvena crkva“ i „bando crvena“. Sišao sam s govornice zateturavši se, pošto mi je sva krv jurnula u glavu, a od gladi mi se mantalo još od sinoć. Njih dvoje mi je pritrčalo, pridržali su me da ne padnem, čuo sam Baletića kako viče: „A sad na plato, idemo svi na plato!“ Tamara mi je prišla i nabila mi flašicu koka-kole na usta. Popio sam gutljaj i nekako došao k sebi. Izašli smo napolje i krenuli žutom trakom ka platou. Već sledeće sekunde pored mene je stajao Baletić.

„Da li bi hteo da budeš zadužen za odlaske sa Pravnog na plato?“ Nisam ni stigao da mu odgovorim. „Evo, od sutra, ti i tvoja ekipica dobijate zastavu fakulteta, vodite ljude, tu vam je Todor, sve će da bude super.“

„Koji će vam ono ‘97. u nazivu protesta?“, promrmljao sam.

„Ej, moram da palim. Idem na taksi da stignem na sastanak sa ostalima iz organizacionog odbora. Vidimo se.“

Potapšao me je po ramenu i otrčao. Dve stvari su me užasavale – što je neko bez pitanja preneo protest i na 1997. i što ću zastavu fakulteta svaki dan morati da vučem kući.

Te večeri sam, sa sve zastavom, upao kod Vesne. Nije bila kod kuće. Njena keva mi je napravila prženice.

„Zašto nisi došao juče? Jesi li nešto jeo?“

„Jesam“, promumlao sam između dva zalogaja.

„Zašto, čoveče, ne dođeš? Lepo sam ti rekla da će za tebe uvek da se nađe!“

Bilo mi je čudno, bila je mnogo nervozna.

„Gospodo, stvarno vam hvala. Malo mi je bezveze da...“

„Nema šta da ti bude bezveze! Ako meni nije bezveze, šta tebi ima da bude bezveze!“

„Možda je Vesni bezveze.“

„Ma, ko nju pita! Ispustila je tako divnog momka iz ruku, takvog divnog dečka...“ Zajecala je.

„Gospođo, preterujete.“

„NE! Ne preterujem! Molila sam se jutros za tebe! Palila sam sveću za tebe!“

„Gospođo, stvarno nema potrebe. Nisam ja neki vernik.“

„Šta me briga! Ja jesam! Ja mogu da se molim za koga god hoću! Zašto nisu svi kao ti, zašto su ostala deca tako razmažena?“ Potpuno je odlepila. Ko zna šta joj se desilo. Ipak, nisam imao muda da čačkam.

„Ma ima na protestu još ovakvih, još mnogo ovakvih. Ja samo nemam mnogo toga da izgubim, pa se malo više kurčim, šta ja znam.“

Tu je ona briznula u plač, a ja sam ukapirao da sam svoju manipulatorsku retoriku preneo i na privatni plan.

„Ne, ne, čekajte, nisam tako mislio...“

Ustao sam i pokušao da je potapšem po ramenu. Ali, kako da potapšeš po ramenu nekog čiju ćerku jebeš? Tada je Vesna ušla u stan. Zatekla je svoju majku uplakanu i usukano čudovište kako pokušava da je potapše po leđima. Barjak Pravnog fakulteta bio je naslonjen na frižider.

„Mama, šta se desilo?“ rekla je i u tom trenutku su i meni navrle suze na oči. Iz vedra neba. Ridao sam kao kreten. Njena keva me je pogledala, malo se zbunila, a zatim počela još više da plače. Vesna nam je pritrčala i počela da nas drmusa.

„Šta vam je, šta vam je?!“ urlala je. Onda je plač zamenilo histerično kliberenje. Prvo ja, a onda i Vesnina keva. Seo sam i uzeo još jednu prženicu. Život je od nas pravio morone.

*

Narednih dana se broj studenata u amfiteatru smanjio, ali nije padao ispod pedeset. Uvek se dešavala ista stvar. Todor bi pročitao vesti,

onda bi se nekoliko njih javilo da govori, pa smo išli na plato. Čele, ja i ostali radili smo isto što i pre. Sedeli smo u svojoj klupi, a posle bi Dejan K. nosio zastavu do platoa. Onda bi je nosio i u šetnju, a pošto nije išao na demonstracije Koalicije Zajedno, zastavu je na kraju uvaljivao meni. Ja sam je štekovao u kafiću *Plato*, a posle mitinga sam dolazio po nju.

Šušvalo se da će studentska kolona tog dana ići na Dedinje, a meni uopšte nije bilo jasno šta bi razdragani studenti radili na Dedinju. Ipak, kolona je kod *Londona* skrenula desno a prvi znaci straha pojavili su se na dotad bezbrižnim studentskim licima. Pištaljke su umukle i nas desetak hiljada išlo je u maltene mrtvoj tišini pustom ulicom. A onda je kolona stala.

„Šta je sad, nije valjda čelo već došlo na Dedinje?“, pitao se Čele. Stajali smo na raskrsnici Nemanjine i Kneza Miloša, mogli smo da vidimo jedino začelje kolone koje je dolazilo iz pravca Srpskih vladara.

Dejan K. i Radovan su se naizmenično naslanjali na naš nesrećni barjak. Tamara je iz torbice izvadila šminku i sređivala trepavice. A onda se nekoliko uspaničenih likova probilo do nas kroz kolonu.

„Murija, murija“, saopštavali su usplahireno i žurili ka začelju. Napetost je rasla. Prvi put nam se murija isprečila na putu. I to na putu ka Dedinju. Da li je moguće da je Milošević bio toliko glup? Nema ničeg bezopasnijeg od beogradskih studenata. Čele se popeo na semafor.

„Vidim tamo kod kanadske ambasade ulicu. Tamo je čelo kolone. Jebote, pa nas onda nema ni pedeset hiljada.“

Sišao je. Odavno sam odustao od pokušaja da mu objasnim koliko zaista ljudi ima na ulici.

„Aj' mo napred, da vidimo šta se dešava“, predložio sam.

Dok smo se probijali, grupice slične onoj od malopre mimoilazile su se s nama i svima se u očima video neopisiv strah.

„Murija, murija“, ponavljali su. I to treba da ruši Miloševića. Muri-ja, pa šta.

Stigli smo do čela kolone, gde nas je nekakvo obezbeđenje protesta zaustavilo. Tridesetak metara dalje stajalo je nekoliko stotina

„kerova“, sa šlemovima, pancirima i pendrecima. Vladao je muk. Popeo sam se na jednu žardinjeru i video Čedu i još jednog kako nešto pregovaraju sa pandurima ispred kordona. Prišao mi je neki govнар.

„Silazi sa te žardinjere. Ne želimo incidente“, rekao je. Imao je crvenu traku oko ruke.

„Ma, popušiš mi malo kurac“, odbrusio sam, a on je otišao. Za nekoliko sekundi vratio se s još jednim koji je takođe imao crvenu traku oko ruke.

„Ej, siđi dole, ne želimo da pandurima dajemo povoda“, glumio je pedagoga ovaj drugi.

„Ma, koji je vama kurac?! Kakvog povoda, bre?! Stojim na jebe-noj žardinjeri! Je l' diram nekog? Je l' zabranjeno da ih gledam?!“, urlao sam.

Devojke koje su držale natpis „Beograd je svet“ osvrtalesu se da vide ko se to dere. U očima im je bila panika, a na čelima znoj.

„Momak, nemoj da...“, počeo je ponovo onaj prvi, a onda mu je iz vedra neba Čele opalio šamar.

„Tutanj!“, zarežao je i oni su zbrisali. Obezbeđenje studentskog protesta. Onda je čelu kolone prišao Čeda i rekao im kako policija ne da na Dedinje, pa zato moramo da skrenemo desno, a onda da se Sarajevskom vratimo na plato. Ljudi su bili oduševljeni. Počelo je zviždanje, udaranje u doboše, bitka je izbegnuta, povlačimo se uzdignutih čela.

Vesna Pešić je na demonstracijama Koalicije Zajedno saopštila da Dejan Bulatović prema odluci suda mora da ostane u zatvoru do tridesetog decembra. Taj tip je na protestima nosio lutku Slobodana Miloševića u zatvorskom odelu. Po završetku demonstracija murija ga je skleptala. Pričalo se da su mu gurali kalašnjikov u dupe, da su mu stavljali jaja u fioku. Čele je u nekoliko navrata stajao na spomeniku Knezu Mihailu, čak je Slobinoj lutki krivio prste da izgleda kao da Sloba pokazuje kurac. Bulatovićevo hapšenje ga nimalo nije brinulo.

„Ma, šta me boli dupe, to ti je lutrija. Nisu me uhapsili ni zbog onog kamermana, ni zbog *Politike*, ni zbog lutke. Ko zna, možda će me uhapsiti zbog pretrčavanja ulice. Kad bih tako razmišljao, nikada

ne bih izašao napolje. Eto, recimo, ti si toliko kenjao u onom amfiteatru da je do sad trebalo da te spale na lomači, a ne da te uhaps.“

Nikada mi nije padalo na pamet da je neko mogao toliko ozbiljno da shvati moje vatrene govore, da bi me zbog njih uhapsio.

*

Posle protesta sam otišao kod Vesne da nešto pojedem, a onda smo nas dvoje, sa sve barjakom Pravnog, krenuli kod mene. Bilo joj je glupo da se stalno tucamo u njenoj sobi. Kod Bajlonijeve pijace startovala su nas dva pandura.

„Lične karte“, rekao je jedan. Ja sam mu dao, a Vesna nije imala.

„Zašto nemaš ličnu kartu?“, zarežao je. „Svaki punoletni građanin dužan je da kod sebe ima ličnu kartu.“

Vesna je bila van sebe od straha.

„Molim vas, gospodine, ja stanujem tu u komšiluku, krenuli smo kod njega i...“

„Sa sve zastavom, a?! Gde si to ukrao?“, vratio se meni. Drugi pandur je stajao malo dalje i preko motorole proveravao da li je za mnom raspisana poternica.

„To mi je povereno od strane Organizacionog odbora studentskog protesta '96, '97, '98. Pravnog fakulteta. Odgovaram životom za ovu zastavu i od nje se ne odvajam, čak ni kad šetam sa devojkom.“

„Nisam mu ja devojka“, izdala me je Vesna dok si rekao keks.

„Ma nemoj“, zagrmeo je pandur, „a šta si mu onda? Sestra? Što ga držiš pod ruku? A ti, što si tako žgoljav, što imaš te podočnjake? Fiksaš se, a?“

„Žgoljav sam i imam podočnjake zato što mi je keva poslednji put primila socijalnu pomoć pre pet meseci, a čale ne šalje ni dinara još od 1994. Drogiranje je meni nedostupan luksuz. U ovoj zemlji drogiraju se samo deca funkcionera.“

Grizao je usnu.

„Jesi privođen?“, snašao se.

„Ne“, slagao sam.

„Nikad?“

„Nikad.“

Sa motorole se konačno čulo „nema potrage“ i drugi pandur mi je vratio ličnu kartu.

„A umeš da protestuješ, to umeš?!“, dosetio se prvi pandur.

„To umem“, odgovorio sam.

„Ti, da nosiš ličnu kartu ubuduće“, naredio je Vesni koja od straha nije bila u stanju da govori, salutirao nam i otišao sa kolegom ka Skadarliji.

Do moje zgrade nismo progovorili ni reč. U prvi mah sam Vesnu hteo da izudaram kao vola, ali sam se predomislio. Nije ona kriva. Bila je deo većine, plašila se policije, gledala je svoja posla. Jedino se tu nije uklapalo studiranje prava, pošto bi studiranje prava sa sobom trebalo da nosi makar minimalnu političku svest. Kad smo došli, prvo me je ugnjavila keva.

„Ratko te već treći dan zove. Možda bi trebalo da mu se javiš.“

„Jebò te Ratko“, odbrusio sam.

Moji matorci su bili razvedeni već milion godina, čale nas je ostavio bez ijednog dinara, a ona ga i dalje nije zvala Ratomir, već mu je tepala Ratko. Žene su stoka.

„Možda hoće da se pomirite“, bila je uporna keva.

„Nema mirenja sa bagrom“, odgovorio sam. Vesna je otišla u moju sobu, nije htela da sluša tužne životne priče.

„Imaš u frižideru malo kolača, poslala nam je Kristina.“

„Komunističko đubre. Njena sranja neću da jedem, rekao sam ti hiljadu puta. Garantovano mi u njih sipa otrov.“

„Nemoj tako, tetka ti je.“

„Ko glasa za Miloševića, nije moja tetka. Mora da su je zamenili u porodilištu.“

Kad sam se konačno bacio na Vesnu, ona se pobunila što slušamo Devedeset dvojku. „Pa sve si to danas čuo na mitinzima. Zar moraš još i na radiju da slušaš?“

Tu nesrećnu Devedeset dvojku su zabranjivali na nedeljnoj bazi. Trebalo je iskoristiti svaki trenutak. Posle vesti smo se svađali oko

muzike koju ćemo slušati tokom tucanja, a kad sam napokon pustio neko neutralno govno i skinuo gaće, zazvonio je telefon. Nisam hteo da reagujem. Kad sam Vesni skinuo gaće, keva mi je pokucala na vrata sobe.

„Ratko te zove!“, javljala je ona kvaki.

„Boli me kurac!“, dreknuo sam.

„Ajde, javi se, nemoj da si tvrdoglav“, munula me je Vesna.

„Ratko te zove!“, ponovila je keva obaveštenje. Kroz staklo na gornjem delu vrata videlo se kako joj viri glava. Duboko sam uzdahnio i podigao slušalicu.

„Gde si ti, ne mogu da te nađem danima?!“, počeo je matori sa jednjem govana.

„Borim se za slobodu. Krvarim. Dobio sam zastavu Pravnog fakulteta da se o njoj staram.“

„Ej, znaš šta, razmišljao sam mnogo u poslednje vreme. Mislim da bi trebalo da zakopamo ratne sekire.“

„Ma nije valjda? Video si da nisam umro od gladi, pa si rešio da primeniš neki drugi metod?“

„Ne, ne, stvarno, pomoći ću ti koliko god budem mogao. Ni mi ne stojimo baš najbolje sa parama...“

„Imate tri televizora, tri video-rikordera, dvoje kola, mašinu za sudove i mikrotalasnu.“

„Pa to se kupovalo kad su bila bolja vremena, sad je stiska...“

„Stvarno? Kod mene je baš super. Plivam u parama.“

„Ej, nemoj da si tvrdoglav, ajde dođi na slavu u četvrtak.“

„Kakvu, bre, slavu? Otkad ti slaviš slavu?“

„O, ovo će biti već treća godina. Sveti Nikola je slava naše porodice.“

„Kakva kurac slava, kad je deda lično streljao seoskog popa?“

„Nije, odakle ti to?“

„Koj' ću kurac na slavi kad ne verujem u Boga? Izaberi neki drugi dan!“

„Ma ne verujem ni ja, pa slavim. To je samo lepa prilika da se okupi društvo. Ajde, dođi u četvrtak u osam uveče. Biće klopa, biće rođaci, odavno te nisu videli.“